

**Fray Victorio Riccio, Kína provinciálisának levele Fray Juannak,
Los Angeles provinciálisának**
Binondoc, 1666. május 13.

*Japán*¹⁸¹

*Szintűgy Isten dicsőségére tudatában van [ezeknek a dolgoknak] V. R., vagyis jómagam, aki már tizenegy esztendeje Kinában tartózkodom, kapcsolataimat minden évben megtartottam és így értesüléseket szereztem a legkülönbélebb személyektől, akik kereskedelmi ügyben Japánba indultak, és minden évben vissza is tértek onnan, azzal a hírrel, hogy a japán keresztények sokaságát üldözik, s bár a felekezet teljesen szétszakadozott, megmaradtak hitükben és egymás között folyamatosan terjesztik azt, megkeresztelve egyik a másikat. A dolog annyira csodálatos, hogy még a római anyaszentegyház sem tudna nagyobb gyönyörűséget lelni benne, [annál is inkább] hiszen az egyház soha sem szenvedett hiányt püspökökben és papokban [mint most a japán keresztények]. Még inkább erősségükre vall, hogy az ország belsejében, a Meakó városában székelő udvar közelében léteznek helyek, sőt egy város is, tele keresztényekkel, akikre még a japán királyok sem merészelnek rátörni, így meghagyták őket saját vallásukban.*¹⁸²

A végeredményen azonban már semmi sem változtatható: a „konkviztádorok” politikája, amely az amerikai kontinensen egész birodalmakat kényszerített a hispániai hódítók vallási és gazdasági láztól fűtött seregeinek lábai elé, a távol-keleti térségben elvérzett a szamuráj Japán politikai kardjának élén. A kudarc gyógyíthatatlan sebet ejtett a spanyol korona évszázados expanziós politikáján, habár világviszonylatban nem roppantotta össze a spanyolok ázsiai hatalmát.

Hatása azonban mégsem maradt örökség nélküli: Japán, az ibériai érintkezés közel száz esztendejében, először találkozott a „nyugati” típusú nemzetközi politika szabályaival, és átvéve annak számos elemét, végérvényesen felvéste nevét a nemzetközi diplomácia térképére.

¹⁸¹ A feljegyzés az eredeti levél margóján található. Valószínűleg azt jelzi, hogy a következő beszámoló a szigetországról szól.

¹⁸² *Jesuitas.* (R. A. H.) Madrid, Tomo 26, Folios 174–175.